

DIKKATİNİZE:

BURADA SADECE ÖZETİN İLK ÜNİTESİ SİZE ÖRNEK OLARAK GÖSTERİLMİŞTİR.

ÖZETİN TAMAMININ KAÇ SAYFA OLDUĞUNU ÜNİTELERİ İÇİNDEKİLER BÖLÜMÜNDEN GÖREBİLİRSİNİZ.

YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

KISA ÖZET

KOLAYAOF

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE- TARİH VE KAVRAM OLARAK YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ.....	4
2. ÜNİTE-ETKİLEŞİMLİ TELEVİZYON.....	8
3. ÜNİTE-DİJİTAL RADYO.....	14
4. ÜNİTE-E-YAYINCILIK.....	17
5.ÜNİTE- İNTERNET VE KURUMSAL İLETİŞİM.....	19
6. ÜNİTE- WEB 2.0 VE SONRASI.....	22
7. ÜNİTE-SOSYAL MEDYA.....	24
6. ÜNİTE- MOBİL YAŞAM.....	27

1. Ünite – Tarih ve Kavram Olarak Yeni İletişim Teknolojileri

TARİH OLARAK YENİ İLETİŞİM

İletişim, ilk insandan günümüze kadar her zaman var olmuştur. Kişinin kendisini ifade etmesi, çevresi ile bağlantı kurması, yaşadığı kültürü tanıması, kültürünü gelecek kuşaklara ve diğer kültürlerle aktarabilmesi iletişimle mümkündür. İlk çağ insanların ateş ve dumanı kullanarak haberleşmeyi sağladıkları bilinmektedir. Yazının bulunmasından önce bilginin aktarılacağı bir yöntem olan söz, insan hafızasından destek almaktaydı. Yazının bulunması ile haberi uzaklara ulaştırmayı sağlayan hayvanların ehlileştirilmesi aynı dönemlere denk gelmektedir.

İlk çağ medeniyetlerinden itibaren, panayır, agora, forum, pazar, tapınak gibi insanların daha yoğun şekilde bulunduğu, yerleri, haber alışverişi yapmak için kullanmışlardır. İlk matbaa ağaç oyma tekniği ile M.S. 593 yılında Çin’de kurulmuştur ancak, 1438’de Johannes Gutenberg metal harflerle basım tekniği bulmuş ve matbaaya uygulamıştır. Osmanlı İmparatorluğu’nda ise, ilk matbaa 1493 yılında, kurulmuştur. Bu matbaadan yıllar sonra İbrahim Müteferrika, 1727 yılında bir matbaa kurmuştur ve Müteferrika’nın matbaasında basılan ilk kitap, Kitab-ı Lügat-ı Vankulu’dur.

Batı’da ilk kitap 1473’te Lyon’da yayınlanmıştır. Kitap basımını takiben basılı haberler ortaya çıkmıştır. İnsanlar, Fransa’da düzensiz olarak yayınlanan “occasionnel” adlı gazeteler ile, İtalya’da bozuk para anlamına gelen “gazetta” kelimesinden türeyen “gazette” aracılığı ile basılı haberleri okuyabilmişlerdir. Haberi bir şekilde paylaşmayı, kâğıda aktarmayı başaran insan görüntüyü ve hareketi de aktarmak için çalışmıştır. Fotoğraf makinesi kamerası aracılığı ile görüntünün kaydının yapılabilmesi 1850’li yıllarda olabilmıştır. Film olarak adlandırılan selüloit tabanlı malzeme ise 1888 yılında geliştirilmiştir. Görüntünün bir zemine kaydı, kayıt yapılan zeminin geliştirilmesi, hareketli görüntünün yansıtılacağı aracın icat edilmesi birbirini takip eden, birbirinden beslenen ve uzun zaman içinde gerçekleşen olaylardır. Auguste ve Louis Lumiere adlı iki Fransız kardeş, geliştirdikleri sinematograf ile Paris’te

1895 yılında perdeye yansıtarak ilk film gösterimini gerçekleştirmişlerdir. Sinema, İkinci Dünya Savaşı zamanlarına kadar büyük ilgi görmüş, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra da televizyon çalışmaları hızlanmıştır. Kameralar sadece görüntüyü saptama ile kalmamıştır. Boyutları, özellikleri değişmiş, kullanım ihtiyaçlarına göre de kameralar geliştirilmiştir. Öte yandan, gelişmeler gerçekleşirken teknolojinin de gelişmesi devam ettiği için kameralar ile birlikte kullanılan sistemler de çeşitlenmiştir. Ancak **iletışim devriminin önünün açıldığı zamanın** Graham Bell’in, 1876’da telefonu icat ettiği tarih olduğu söylenir. Telefon yaklaşık 100 yıl boyunca gelişimini sürdürmüş ancak kablosu olduğu için her zaman bir yere bağlı olarak kullanılmıştır. Yüzlerce kilometre fiyort ve binlerce adaya sahip Kuzey Avrupa ülkeleri alternatif iletişim yöntemleri aramışlardır. 1991 yılında ilk cep telefonu görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de ise, 1994 yılında mümkün olmuştur

İLETİŞİM VE YENİ İLETİŞİM

İletişimin sadece insana özgü bir davranış olmadığı bilinir. Tüm canlılar iletişim kurmaktadır. Ancak insanlar arası iletişim, iletişim araçlarının ortaya çıkması ve çeşitlenmesi ile farklı boyutlar kazanmıştır.

İletışim

Kullanıldığı alana göre pek çok şekilde tanımlanan iletişim, en basit anlatımıyla, iletinin alıcıya

aktarılması olarak açıklanabilir. Elbette bunun gerçekleşebilmesi için bir ileti, verici ve alıcıya ihtiyaç vardır. Bu süreç, sadece insanlar arasında değil, tüm canlılar arasında bulunmaktadır. Bireyler arası bir kişiden çok kişiye, çok kişiden bir kişiye veri akışını sağlayan araçlar genel olarak iletişim araçları olarak adlandırılabilir. Bununla beraber dans, resim, müzik, şarkı, konser, tiyatro, heykel, seramik vb. plastik ya da estetik her türlü sanat faaliyeti ve sanatçı aracılığı ile de iletişim sağlanabilir. Bu iletişimi sağlayan araçlar da sanatsal iletişim araçları olarak adlandırılır.

Fuar, konferans gibi, etkinlikler de organizasyonel iletişim araçları olarak ayrılabilir. Gazete dergi, afiş, el ilanı, mektup, tabela, not, kitap gibi yazı ve çizgiler kaligrafik iletişim araçlarının parçalarıdır. Telefon, cep telefonu, internet, fax, telex gibi iletişim araçları, telekomünikasyon iletişim araçları olarak ayrılabilirler. Göze ve kulağa hitap eden, (multimedya) çoklu medya teknolojilerini kullanan sinema, radyo, televizyon, radyo/tv programları, ses/görüntü kasetleri, cd, vcd ve basılı materyal gibi araçlar görsel işitsel iletişim araçları arasında sayılabilir. Bu araçların karşı taraftan geri bildirim almaması durumuna tek yönlü iletişim denmektedir.

Zaman boyutu bakımından da iletişim ortamları eş zamanlı (senkron) olan ve eş zamanlı olmayan (asenkron) olarak ikiye ayrılabilir. İletişim, kaynak ve alıcı arasında eş zamanlı bir süreç içine gerçekleşiyorsa, bu iletişim ortamının eşzamanlılık özelliğinden kaynaklanmaktadır. Telefon, canlı radyo programları ve televizyon programları, ICQ, MSN vb. karşı taraf ile anında iletişime olanak veren yazılımlar, eş zamanlı iletişim ortamları sınıfında sayılırlar.

Yeni İletişim

İletişim araçları için kullanılan “yeni” sıfatı yoruma açık bir kavramdır. Alemdar ve Erdoğan (2005:445)’a göre “Eskiye yeni kılıfla sunmada bulunan etken yollardan biri, eskinin önüne “yeni” koymaktır. “Yeni” eskiyince daha yeni, en yeni, en geliştirilmiş, mükemmelleştirilmiş gibi kavramlar kullanılır”. Görüldüğü gibi, yeni; eskinin üzerine inşa edilen anlamını da taşımaktadır. Başka bir bakış açısıyla, yeninin içinde eskiyi bulmak mümkündür. Bir işin, oluşumun, cihazın önünde “yeni” kelimesinin kullanılması ile bir önceki gün aynı iş, oluşum ya da kullanılmakta olan cihaz eskimiş değildir. Bu bakımdan yeni, eskinin zıt anlamlısı olarak kullanılmamaktadır. En azından, bilgi ve iletişim teknolojileri için kullanılan “yeni”nin, eskinin tersi ya da zıt anlamlısını olarak kullanıldığı söylenemez.

Bu bakış açısıyla “yeni” sıfatı bir dönüşümü de anlatmakta, bir sürece işaret etmektedir. Yeni kavramına, iletişim araçları açısından bakıldığında, her yeni teknolojinin bir öncekinin üzerinden yola çıktığı söylenebilir. İletişim araçlarının tarihsel süreci düşünüldüğünde, bu konu daha net anlaşılacaktır. Tam-tam seslerine göre; telgraf yenidir. Fotoğraf kamerasına göre; hareketli görüntünün kaydını yapabilen kamera yenidir. Analog sistemde yayın yapan televizyona göre; dijital teknoloji kullanarak yayın yapan yenidir.

Etkileşim

Etkileşimlilik; kişinin olaylar karşısında pasif durumdan çıkıp aktif hale gelmesi olarak ifade edilebilir. Etkileşimlilikde kişinin harekete geçmesi önemlidir. Televizyon izleyicisi için bu durum programlara katılması olarak yorumlanabilir. Gazete okuyucusu için, haber kaynağı ile fikirlerini paylaşması, harekete geçmesi olabilir.

Etkileşim, karşılıklı hareket etme, birbirini etkileme anlamında kullanılan bir terimdir

Yakınsama (Yöndeşme)

Yakınsama kelimesi de, yöndeşme kelimesi de birbirine yaklaşma anlamında kullanılmaktadır. İngilizce “convergence” kelimesinin kavuşma, yakınsama olan Türkçe karşılığı, iletişim araç ve ortamlarının dijital teknolojiyi kullanmaya başlamalarını takiben “yakınsama” kelimesi aynı yönde olma anlamını karşıladığı için bu birlikteliği anlatması bakımından tercih edilir olmuştur. En basit anlatımıyla telefon, televizyon ve internetin, aynı cihazda kullanılması olarak ifade edilebilir.

Medya Okuryazarlığı

Medya okuryazarlığı olarak dilimize çevrilen “media literacy” kavramı birçok şekilde tanımlanabilse de; metin, ses ve video gibi formatlarda insanların karşısına çıkabilen mesajlara ulaşma, bunları çözümüleme, değerlendirme ve iletme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Medya okuryazarlığındaki amaç; medya mesajlarının doğru algılanması, eleştirel bir bakış açısı geliştirilmesi, gerçek-kurgu ayrımının yapılabilmesi, medya aracılığı ile sunulan dünyanın gerçeği tam yansıtmayabileceğinin algılanması, medya mesajlarının taraflı olabileceğinin kavranması, medyanın yönlendirme ve yönetme aracı olarak kullanılabilmesinin farkına varılabilmesi, medya kullanımının tek taraflı bir enformasyon akışı olmadığını bilmesi, izleyici, kullanıcı, okuyucu, dinleyici tercihlerinin de mesaj kaynağı tarafından da toplanabileceğinin farkına varılması gibi hedefleri içermektedir.

YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN SAĞLADIĞI OLANAKLAR VE KISITLILIKLAR

Yeni İletişim Teknolojilerinin Sağladığı Olanaklar

Yeni iletişim teknolojilerinin enformasyona ulaşımı, enformasyonun üretilmesini ve paylaşılmasını sağlayan, her türlü görsel, işitsel, yazılı ve basılı araçlar olduğu hatırlanacak olur ise, hayatı kolaylaştıracak birçok yeniliği de getirdiği söylenebilir. Yeni iletişim teknolojilerine sağladığı olanaklar açısından bakıldığında, öncelikle enformasyona, mesaja ulaşmayı hızlandırdığı söylenebilir. Enformasyona hızlı ulaşabilmek maliyeti azaltır. Örneğin, mektupla yapılabilecek bir yazışmanın yeni iletişim araçları ile yapılıyor olması, hem zamandan, hem maliyetten kazandıracaktır iletişim araçlarındaki gelişmeler, cep telefonları, faksler, bilgisayarlar, internet vb. bilgiye ulaşımı hızlandırmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler, işlerin iş yerlerinde yapılması gerekliliğini de ortadan kaldırmaya başlamıştır.

Bir bilgisayar ve internet bağlantısı ile ev ofis kavramı yaşama girmiştir. İletişim teknolojileri ile yapılan birçok iş için kent merkezinde bulunan ofise gitmeye zaman harcanması gerekmemektedir. Çoklu ortam ya da internet ile iletişim, toplumlar arasında oluşturduğu sanal ortam sayesinde zamanı ve uzamı birleştirmiş, bilgi edinme konusunda sınırların kalkmasına yol açmıştır.

Yeni İletişim Teknolojilerinin Ortaya Çıkardığı Kısıtlılıklar

Yeni iletişim teknolojilerinin ve bunları kullanmaya olanak veren araçların hayatı kolaylaştırmak adına sağladığı birçok olanağın yanında yaşama getirdiği kısıtlılıklar da bulunmaktadır. Yeni iletişim araçlarına sahip olmak, kullanmak tamamen ücretsiz değildir. Üstelik her yerden aynı oranda, aynı hızda da ulaşmak mümkün değildir. Bu bir anlamda enformasyona erişimde eşitsizliği getirmektedir. TürkStat’ın 2010 yılında haneler bazında gerçekleştirdiği BİT (Bilgi ve iletişim teknolojileri) erişim ve kullanım

araştırmasına Türkiye’de BiT donanımına sahiplik ve erişim açısından kırsal ve kentsel kesimler arasında büyük bir açık bulunmaktadır. Kentlerde yaşayanların neredeyse yarısı internet erişimine sahipken, bu oran, kırsal kesimde ancak dörtte bire yaklaşmaktadır. Bilgisayar sahipliği için de, durum benzer görünmektedir. Ancak aynı rapora göre cep telefonu sahipliği konusunda açık, bu kadar fazla değildir Yeni iletişim teknolojileri, kopyalama yapmaya zemin yaratmaktadır. Bir müzik eserini, edebi bir eseri, fotoğraf ya da film gibi bir sanat ürününü çoğaltmak için kullanılabilir ancak kimi zaman izleyicisi ya da kullanıcıya ulaştırılması sırasında bu eserlere ait telif hakları hiçe sayılabilmektedir.

Gözetim

Modern hükümetlerin doğumları, ölümleri kaydetmeye, modern işletmelerin, çalışmayı izlemeye ve çalışanların ücret ve gelişmesinin doğru kayıtlarını tutmaya başlamasından bu yana, gözetimin yaygınlaşmaya başlamakta olduğunu savunan Lyon (1997: 17), bunun sadece bürokrasi olmaktan öte birşey olduğunu söylemektedir. Gözetimin var olan sosyal düzene uygunluğumuzla çok güçlü bir biçimde ilişkili olduğunu ve sosyal denetimin bir aracı olabileceğini ifade eder. Bilimin gelişmesi ile gözetimin araçları da artmaktadır. 1990’lı yıllarda hız kazanan bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ve iletişim araçlarındaki gelişmeye paralel olarak, iletişim araçlarındaki yenilikler toplumsal ve bireysel birçok alana etki etmiştir

2010’LARDA YENİ İLETİŞİM ARAÇLARININ GENEL HATLARI

2010’lu yıllarda iletişim için söylenebilecek ilk söz, “iletişimin miktarı artmıştır” olabilir. Yakınsama ile birçok iletişim aracı eskisinden çok daha hızlı ve çok miktarda veri alış verişinde bulunabilmektedir. İletişim araçlarının kullanımı ve gönderilen mesajlar artık sadece insandan insana değil, insandan makineye, makineden insana, makineden makineye de olabilmektedir. Bir telefon ile evdeki çamaşır makinesi ya da fırına talimat verilebilmektedir. Ya da bir çamaşır makinesi, içine konan çamaşır miktarını ölçerek kullanacağı su miktarını belirleyebilmekte ya da dış hava koşullarını başka sistemlerden aldığı enformasyona göre değerlendirip çamaşırları kurutma derecesini belirleyebilmektedir. Bunlar makineler üretilirken içlerine konan **gömülü iletişim sistemleri** sayesinde gerçekleşebilmektedir.

Yeni iletişim teknolojilerinin 2010’larda genel hatlarını çizerken ilerideki ünitelerde etraflıca üzerinde durulacak bazı araç ve ortamdan etkileşimli televizyon da, Türkiye’de adı sıklıkla duyulmaya başlayan bir iletişim aracı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Etkileşimli televizyon, etkileşimli video ifadesi, insan ve bilgisayarlar arasındaki iki yönlü iletişimi anlatır. Bu iletişim, dijital altyapıyı kullanılarak, yayın teknolojisi ve video araçları ile yapılabilir. Bu etkileşimli televizyon izleyici/kullanıcıların televizyonda izledikleriyle iletişime geçebilmeleri için düşünülmüş tüm yöntemleri kapsamaktadır. Etkileşim kelimesinin İngilizcesi “interactive”dir ve televizyon kelimesinin kısaltması olan TV harflerinin önüne konan “i” harfi ile temsil edilir. İnteraktif TV, iTV, idTV şekillerinde ifade edilen bu uygulamaların gerçek özelliği, izleyicinin izlediği içeriği değiştirebilmesinde yatmaktadır. Televizyon yayınları için etkileşimlilik izleyicinin telefon ederek programlara katılımı ile başlamıştır. Etkileşimli televizyon, adından da anlaşılacağı gibi, izleyicinin o anda izlemekte olduğu programın içeriği ile etkileşime girerek içerik akışını etkileyebildiği ve hatta kişiselleştirebildiği televizyonculuk modeli diye tanımlanabilmektedir. Bilgi akışı sadece yayıncıdan izleyiciye değil, izleyiciden de yayıncıya doğru olabilmektedir

YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Her geçen gün, bilgisayar ve internete sahip olanların sayısı katlanarak artmaktadır. Basit bir tanımlamayla internet, dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayar ağını birbirine bağlayan çok büyük bir bilgisayar ağıdır. Buna ağlar ağı da denmektedir. Ağ, kaynakları ve enformasyonu paylaşabilen birbirleri ile birleştirilmiş donanımlara verilen addır. İnternet ağına bağlı olan bilgisayarlar veri alışverişi yapabilmektedirler Ortaya çıkışından kısa bir süre içinde toplumsal ve kültürel alanda bir cazibe merkezi olan İnternet, sadece bir iletişim ve enformasyon aracı değildir. İnternet kültür, kimlik, siyaset ve ekonomi alanlarında rol sahibi olmuş bir iletişim ortamıdır. Bu yeni kitle iletişim ortamının toplumsal, ekonomik, siyasal ve bireysel yaşamı değiştirme potansiyeli bulunmaktadır. İnternet iletişime imkân veren teknik bir altyapı sunduğu için kimi zaman iletişim aracı olarak da adlandırılmaktadır. İnternet gözetim konusunda da güçlü bir araçtır. Etkileşime açık yapısı sayesinde büyük miktarlardaki verinin dünya çapında dolaşımına olanak sağlamakta, geniş kitlelere enformasyon iletmek için kullanılabilir.

Enformasyonun toplanmasına zemin hazırlayan, ancak toplumsal, kültürel ve sosyal alanda etkisini gösteren sosyal ağlar 2010'lu yılların ilgi çeken ortamlarındadır. İnternet bağlantısı ile içinde yer alınan sosyal ağlarda bireyler toplum yaşamının benzerini devam ettirmektedirler. Günümüzde sosyal ağlar, internet kullanıcılarının yaşamlarının bir parçası olmakta, sadece sosyalleşme aracı olarak değil, iş yerlerinde, okulda ve aile arasında da iletişim kurma yollarına ek olarak kullanıldığı görülmektedir.

2010'lu yıllarda iletişim araçlarının yukarıda sayılanlardan çok daha fazla çeşidi bulunmaktadır. Eyayıncılık, dijital radyo gibi internet teknolojisini ve dijital altyapıyı kullanan iletişim araç ve ortamları ve mobil yaşama ait ayrıntılı anlatımlar, açıklamalar bu kitabın diğer konuları arasında bulunmaktadır.